

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

(Аса маңызды кезеңдері мен ғылыми мәселелері)

Жалпы білім беретін мектептің
қоғамдық-гуманитарлық бағытындағы
II-сыныбына арналған оқулық

Өңделіп, толықтырылған үшінші басылымы

*Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі бекіткен*

Алматы “Мектеп” 2015

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	3
----------------	---

I тарау. ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ ХVII—ХVIII ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ЖОҢҒАР ШАПҚЫНШЫЛЫҒЫНА ҚАРСЫ АЗАТТЫҚ КҮРЕСІ

§ 1. Жоңғар хандығының құрылуы. Орбұлақ шайқасы	5
§ 2. Жоңғар шапқыншылығына қарсы бүкілхалықтық Отан соғысы	9
§ 3. Отан соғысының қаһарман батырлары мен жеңісті ұйымдастырушылары.....	16

II тарау. ХVIII ҒАСЫР МЕН ХIХ ҒАСЫРДЫҢ БІРІНШІ ЖАРТЫСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ ТӘУЕЛСІЗДІК ЖОЛЫНДАҒЫ ҰЛТ-АЗАТТЫҚ КҮРЕСІ

§ 4. Қазақстандағы ұлт-азаттық қозғалыстардың даму кезеңдері, ерекшеліктері, тарихи маңызы	26
§ 5. ХVIII ғасырдың екінші жартысындағы Ресей отаршылдығына қарсы ұлт-азаттық қозғалыстар	31
§ 6. 1783—1797 жылдардағы Сырым Датұлы бастаған Кіші жүздегі ұлт-азаттық қозғалыс	36
§ 7. ХIХ ғасырдың бірінші ширегінде сұлтандар бастаған қозға- лыстар. Кіші жүздегі Жоламан Тіленшіұлы көтерілісі	42
§ 8-9. Исатай Тайманұлы мен Махамбет Өтемісұлы бастаған Ішкі (Бөкей) Ордадағы ұлт-азаттық көтеріліс.....	51
§ 10-11. ХIХ ғасырдың 20—40 жылдарындағы ұлт-азаттық қозғалыстар.....	60

III тарау. ХIХ ҒАСЫРДЫҢ ОРТАСЫ МЕН ХХ ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҰЛТ-АЗАТТЫҚ ҚОЗҒАЛЫСТАР

§ 12. ХIХ ғасырдың орта кезеңіндегі қазақ халқының патша үкіметінің отаршылдық саясатына қарсы күресі	68
§ 13. ХIХ ғасырдың ортасы және екінші жартысында Жетісуда қалыптасқан саяси жағдай.....	76
§ 14. 1868—1870 жылдардағы Орал, Торғай және Маңғыстау қазақтарының отаршылдыққа қарсы күресі.....	84
§ 15-16. 1916 жылғы Қазақстандағы ұлт-азаттық көтеріліс	92

IV тарау. ХХ ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ САЯСИ ПАРТИЯЛАР МЕН АҒЫМДАР

§ 17. ХХ ғасырдың басындағы халықтық-демократиялық қозғалыс....	109
§ 18. 1917 жылғы революциялық өзгерістер тұсындағы Қазақстан	121
§ 19. 1900—1917 жылдардағы Ресей мен Қазақстандағы қоғамдық-саяси жағдай.....	129

§ 20-21. Қазақстандағы саяси партиялар	136
§ 22. Алашорда және Түркістан автономиялары	146

V тарау. ҚАЗАҚСТАН 1918—1920 ЖЫЛДАРДА

§ 23-24. Қазақстан Азамат соғысы және шетел интервенциясы жылдарында	152
§ 25. Жаңа экономикалық саясат және оның нәтижелері	159

VI тарау. 1920—1930 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

§ 26-27. Қазақстанның ауыл шаруашылығын ұйымдастыру	164
§ 28-29. Голощекин геноциді және қазақ ауылының қасіреті	171
§ 30-31. 1920—1931 жылдардағы азаттық қозғалыстар	178
§ 32. Қазақстандағы индустрияландыруды қолға алу	186
§ 33-34. Қазақстандағы индустрияландырудың барысы мен сипаты	190

VII тарау. 1920—1930 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ӨМІРІ

§ 35. 1920—1930 жылдардағы Қазақстандағы партиялық органдардың қызметі	198
§ 36. Қырғыз (Қазақ) АКСР-інің Одақтас республикаға айналуы ..	203
§ 37. Қазақстандағы комсомол жастар және пионер ұйымдары	209
§ 38. Қасіретті жылдар	214
§ 39-40. Қазақстан ГУЛАГ жүйесінде	217

VIII тарау. 1920—1930 ЖЫЛДАРДАҒЫ МӘДЕНИ ӨМІР

§ 41. Саяси ағарту мен мектеп жүйесінің құрылуы	230
§ 42. Арнаулы орта және жоғары білім беру жүйесі	237
§ 43. Ғылымның дамуы	243
§ 44. XX ғасырдың 20—30-жылдарындағы Қазақстан әдебиеті мен өнері	248

IX тарау. 1940—1950 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН

§ 45-46. Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан	261
§ 47. 1940—1950 жылдардағы Қазақстанның қоғамдық өмірі	270
§ 48. Тың игеру эпопеясы	275

X тарау. 1960—1980 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАЗАҚ КСР-і

§ 49. Қазақстан 1960—1980 жылдарда	281
§ 50-51. 1950—1980 жылдардағы толқулар, қозғалыстар, көтерілістер	289
§ 52. Қазақстан қайта құру кезеңінде	297

XI тарау. ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАН: ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ САЯСИ ҮРДІСТЕР

§ 53. Қазақстан Республикасының саяси жүйесіндегі өзгерістер.....	302
§ 54. Қазақстандағы саяси партиялар мен қозғалыстар	314
§ 55. Қазақстанның өлеуметтік-экономикалық жаңғыру кезеңдері.....	325
§ 56. Қазақстан Республикасындағы өнеркәсіп пен аграрлық сектор	332
§ 57. Қазақстанның өлеуметтік бағыттағы дамуы	341

XII тарау. ҚАЗАҚ ДИАСПОРАСЫ

§ 58. Қазақ диаспорасының қалыптасу тарихы	348
§ 59. Қазақтардың Дүниежүзілік құрылтайы және оралмандар мәселесі	356

XIII тарау. ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ ӨЛЕМДІК ҚАУЫМДАСТЫҚ

§ 60. Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты	366
§ 61. Қазақстан және халықаралық ұйымдар.....	370
§ 62. Тәуелсіз Қазақстанның мәдениеті	375

XIV тарау. XXI ҒАСЫР БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН

§ 63. Қазақстан Республикасының стратегиялық дамуы	385
§ 64. Н.Ә.Назарбаев — Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті	392
§ 65. Астана — Қазақстанның бас қаласы	396
Хронологиялық анықтама	402
Терминдер сөздігі.....	412
Әдебиеттер тізімі	417